

**Ministerstvo životního prostředí
odbor ochrany přírody a krajiny
Ing. Jiří Klápště, ředitel odboru**

Na vědomí:

náměstek primátora hl. m. Prahy
Ing. Jiří Jouza

Magistrát hlavního města Prahy
odbor životního prostředí
Ing. Veronika Miláčková, Ph.D., ředitelka odboru

Praha 27. listopadu 2013

Výzva k okamžitému metodickému vedení Magistrátu hl. m. Prahy a dalších orgánů ochrany přírody k zajištění náležitě právní ochrany stromořadí

Vážený pane řediteli,

obracíme se na Vás s naléhavou výzvou k okamžitému metodickému zásahu vůči Magistrátu hlavního města Prahy a metodickému vedení všech orgánů ochrany přírody k zajištění náležitě právní ochrany stromořadí.

Ministerstvo životního prostředí při přijetí **nové vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení** opakovaně deklarovalo, že oslabení ochrany některých dřevin, významně kritizované nevládními organizacemi i mnohými odborníky, tedy opuštění povolování kácení dřevin v zahradách, je vyvažováno **zvýšenou ochranou stromořadí** jako z celospolečenského hlediska mnohem významnější součástí veřejné zeleně. V metodickém doporučení k nové vyhlášce, které Váš odbor vydal ve Věstníku MŽP 8/2013, se v bodě II. a) výslovně uvádí, že „*ke kácení stromořadí i ke kácení jednotlivých stromů, které jsou součástí stromořadí, je třeba povolení OOP, a to bez ohledu na obvod kmene ve výčetní výšce*“.

S o to větším znepokojením jsme se v aktuálním rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy (dále též „MHMP“) ze dne 12. 11. 2013 (v příloze) dočetli právní názor, že „*i kácení rozsáhlé aleje*“ by mohlo proběhnout **mimo správní řízení o žádosti o povolení kácení jako tzv. obnova porostů** na pouhé předchozí oznámení podle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Uvedené rozhodnutí MHMP se opírá o jeden rozsudek Nejvyššího správního soudu (č.j. 5 As 53/2011 – 109 ze dne 31. 8. 2012), který se však, jako každý rozsudek, týkal jedné konkrétní, velmi specifické situace, v níž soud uznal, že podle jeho názoru bylo možné ust. § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny použít (šlo o alej v prostředí nemovité kulturní památky, přičemž záměr její plné celkové obnovy byl odborně posouzen v samostatném správním řízení před orgánem státní památkové péče; za této situace uznal soud, že po získání pravomocného rozhodnutí orgánu státní památkové péče postačilo pouhé následné oznámení orgánu ochrany přírody, který navíc měl možnost oznámené kácení pozastavit, omezit nebo zakázat).

Již před přijetím nové vyhlášky posilující ochranu stromořadí byla dlouholetá výkladová a aplikační praxe taková, že stromořadí není porostem (což odpovídá i běžnému laickému chápání slova „porost“ - ostatně, s tím koresponduje i zavedení pojmu „zapojené porosty dřevin“ v nové vyhlášce), že pojem „porost“ byl převzat z lesního práva a na ochranu dřevin rostoucích mimo les (kde je předmětem ochrany každý jednotlivý strom) je aplikovatelný jen výjimečně. Ke kácení jednotlivých stromů ve stromořadí, a tím spíše

celých stromořadí, proto vždy bylo vyžadováno povolení ke kácení. Ostatně celá tradiční právní ochrana dřevin rostoucích mimo les je postavena na principu ochrany každé jednotlivé dřeviny před poškozováním a ničením a principu povolování jejich kácení ve správním řízení, z nějž jsou připuštěny zákonem určité výjimky.

Právě správní řízení o žádosti o povolení kácení je (i podle soudní judikatury) nejvhodnějším právním rámcem pro **objektivní a přezkoumatelné vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin** a provedení správní úvahy o závažnosti důvodů pro povolení jejich kácení.

Pouze v rozhodnutí o povolení kácení je možné právně závazným a vynutitelným způsobem uložit povinnost provedení náhradní výsadby ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé kácením dřevin.

Ve správním řízení se naplňuje **účast občanů na ochraně přírody, garantovaná zákonem** (srov. § 70 zákona č. 114/1992 Sb.), ve správním řízení mohou jako účastníci vedle občanských sdružení uplatňovat svá práva i další dotčené osoby, např. vlastníci sousedních nemovitostí.

Režim kácení dřevin na pouhé předchozí oznámení je chápán jako výjimka z povolovacího principu a jeho fungování v praxi vždy přinášelo velké problémy. Orgán ochrany přírody má pouhých 15 dnů na pozastavení, omezení či zákaz oznámeného kácení (proto by tyto záměry neměly vyžadovat složité odborné posouzení, což záměry obnovy alejí nepochybně vyžadují), nelze uložit náhradní výsadbu, veřejnost nemá právo podílet se na rozhodování atd. Tyto kritické výhrady k oznamovacímu režimu vedly mj. k tzv. alejové novele zákona o ochraně přírody a krajiny (s účinností od 1. 12. 2009), kdy z oznamovacího režimu bylo do režimu povolování ve správním řízení přesunuto kácení dřevin u silnic a železničních drah.

Vzhledem ke všemu výše uvedenému by bylo nepřijatelným a zcela zásadním snížením dlouholeté úrovně právní ochrany dřevin rostoucích mimo les, a zvláště stromořadí, pokud by zavádějící výklad jednoho soudního rozhodnutí v konkrétní specifické situaci měl vést k tomu, že zejména správci veřejné zeleně a některé orgány ochrany přírody nebudou ke kácení dřevin ve stromořadí opatřovat povolení ke kácení. Již v tuto chvíli se na nás obracejí pracovníci samotných orgánů ochrany přírody a krajiny zásadně kritizující a odmítající tento zavádějící výklad, způsobující významné oslabení jejich pravomocí ve vztahu k záměrům kácení stromořadí.

V demokratické společnosti je možná ještě závažnějším rozměrem problému znemožnění účasti občanů na ochraně přírody upřením postavení účastníka řízení jejich občanským sdružením. Takové snížení dlouholetého standardu účasti veřejnosti na ochraně dřevin a přírody by nás nutilo hledat ochranu soudní cestou a všemi dalšími vhodnými formami.

Podle našich informací bohužel existuje reálné riziko, že citované rozhodnutí MHMP není ojedinělý exces z dlouholeté aplikační praxe, ale tento návod, jak obcházet nutnost získat ke kácení pravomocné povolení pod příslibem jakési „obnovy“ (právně nevymahatelné), by se mohl mezi vlastníky a správce zeleně rychle rozšířit.

Žádáme proto Mnísterstvo životního prostředí o urychlený metodický zásah.

Za co nejvčasnější vyrozumění o učiněných opatřeních předem děkujeme.

za Krocan, o.s.
Ing. Dana Balcarová
Pod Krocínkou 9
190 00 Praha